

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2530 อุตสาหกรรมบริการของประเทศไทยมีการขยายตัวเป็นอย่างมาก และจัดว่าเป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของ GDP มากที่สุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 45 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (World Economic Forum. 2011: 81) และจากสถานการณ์แรงงานในปี พุทธศักราช 2552 ในสาขาโรงแรมและภัตตาคารมีการจ้างงานถึงประมาณ 2,640,000 คนต่อปี และในสาขาการท่องเที่ยวมีแนวโน้มการจ้างงานประมาณ 50,000 คนต่อปี แต่เมื่อศึกษารายงานสถานการณ์แรงงานปีพุทธศักราช 2552 (กระทรวงแรงงาน. 2553: 19) ผู้วิจัย พบว่า ผู้ที่ได้รับการบรรจุงานในตำแหน่งงานว่าง มีน้อยกว่าตำแหน่งงานว่าง นอกจากนี้ พบว่า อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างในระดับปริญญาตรีสูงถึง 254.08 คน ต่อ 1 ตำแหน่งงานว่างและในระดับปริญญาโทสูงถึง 316.75 ต่อ 1 ตำแหน่งงานว่าง พบว่าการบรรจุเข้าทำงานในตำแหน่งงานว่างมีเพียงร้อยละ 48.85 ของผู้สมัครงานระดับปริญญาตรี และร้อยละ 12.02 ของผู้สมัครงานระดับปริญญาโท (กระทรวงแรงงาน. 2553: 11) ถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าว คือ

1. คุณภาพของบัณฑิตที่จบการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
2. การผลิตมากเกินไปกว่าความต้องการที่แท้จริงของตลาดแรงงาน
3. ค่านิยมของผู้สมัครงานหรือแรงงาน เกี่ยวกับเงินเดือนและเงื่อนไขในการทำงาน

ซึ่งทั้ง 3 สาเหตุสอดคล้องกับงานวิจัยแผนพัฒนากำลังคนของประเทศไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยของกระทรวงแรงงาน (กระทรวงแรงงาน. 2549: 3-18) ที่ได้วิเคราะห์กำลังคนของประเทศไทยและให้ความเห็นต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาว่าถึงจะใช้ความพยายามในการผลิตเพื่อตอบสนองตลาดแรงงาน แต่บางส่วนยังเน้นการผลิตบุคลากรตามแนวคิดอุดมศึกษาของตะวันตก ทั้งในด้านเป้าหมายในหลักสูตร โครงสร้าง วิธีการเรียนการสอน และคุณค่าต่างๆ โดยมีได้วิเคราะห์ และไม่ได้ใช้ปัจจัยในการจ้างงาน (ปัจจัยด้านการตลาด) เป็นตัวชี้้นำการผลิตอย่างแท้จริง เนื่องจากโครงสร้างของอุดมศึกษายังไม่มีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนและขาดการอุดหนุนด้านงบประมาณ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงพบว่าจุดอ่อนของการอุดมศึกษาไทยที่เป็นวิชาชีพ มีดังนี้

1. คุณภาพของสถาบันการศึกษาและคุณภาพของบัณฑิตยังไม่ได้มาตรฐานสากลเป็นผลมาจากการได้รับวัตถุดิบที่ด้อยคุณภาพจากการศึกษาพื้นฐาน หลักสูตรไม่ทันสมัย

ขาดความยืดหยุ่น ไม่มีแรงจูงใจที่จะปรับปรุง ครู/อาจารย์ยังด้อยมาตรฐานและไม่ค่อยสนใจพัฒนาตนเอง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะได้รับค่าตอบแทนต่ำ โดยเฉพาะอาจารย์อัตราจ้าง

2. ขาดระบบที่ดีในการบริหารจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

3. ขาดเป้าหมายการพัฒนา “กำลังคน” ของชาติโดยรวม จึงทำให้สถาบัน อุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่สนใจในการเปลี่ยนวิธีการผลิตบัณฑิต

4. ขาดความเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจหรือสถานประกอบการในที่จะสนับสนุนในด้านการวิจัยและพัฒนาที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้สถานประกอบการไม่สนใจสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากสามารถหาซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์ได้ในตลาดโลกตามที่ตนเองต้องการ ส่งผลให้ขาดการพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษายังขาดความร่วมมือกับภาคเอกชนในการวิจัยพัฒนาหรือแก้ปัญหาในกระบวนการผลิต ทำให้การศึกษาแยกออกจากการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยสิ้นเชิง

5. ในด้านนักศึกษาส่วนใหญ่ เมื่อการศึกษามีได้สร้างโอกาสให้เกิดการจ้างงานส่วนมากเน้นการสำเร็จการศึกษาเพื่อที่จะสามารถศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจึงขาดเป้าหมายและความกระตือรือร้นที่จะศึกษาและฝึกปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาตนเอง เพราะเมื่อจบไปไม่ทราบว่าจะมีงานทำหรือไม่ ซึ่งถ้ามีก็ไม่ทราบว่าจะตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียนหรือไม่

6. สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มิได้มุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตตามความถนัดและขีดความสามารถหรือความเป็นเลิศของสถาบัน ทุกสถาบันพยายามผลิตบัณฑิตในสาขาที่คล้ายกันเกินไป ทั้งๆ ที่บุคลากรอาจไม่มีขีดความสามารถเพียงพอ จึงทำให้คุณภาพบัณฑิตอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน นอกจากนี้ยังไม่ได้แบ่งแยกหรือจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นขาดความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัดจากจุดอ่อนของอุดมศึกษาไทยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถแยกประเด็นหลักได้ 2 ข้อ คือ

6.1 บัณฑิตจบในสาขาที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด

6.2 นโยบายและแผนดำเนินงาน หลักสูตรและการบริหารจัดการการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ปัญหาดังกล่าว การแก้ปัญหาด้านคุณภาพของบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของตลาดวิธีที่สามารถแก้ปัญหาได้คือ การเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ ได้รู้จักชีวิตที่แท้จริงของการทำงานก่อนสำเร็จการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551: 1) นอกจากนี้องค์กรผู้ใช้บัณฑิตและ

สถาบันอุดมศึกษายังได้รับประโยชน์ในเชิงความร่วมมือและการพัฒนาปรับปรุงงานและหลักสูตร (สุเมธ แยม่นูน. 2552: 12) โดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงานมีหลายรูปแบบ เช่น การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา การเรียนสลับการทำงาน สหกิจศึกษา การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน หลักสูตรร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน การบรรจุให้ทำงาน หรือฝึกงานเฉพาะตำแหน่ง การปฏิบัติงานภาคสนาม การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังการเรียนทฤษฎี จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้สูงขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 1 ภาคการศึกษาของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตก็มีความพร้อมในการปฏิบัติงานเป็นครูในสถาบันการศึกษาได้ทันที โดยเฉพาะในหลักสูตรใหม่ พ.ศ.2551 กำหนดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพถึง 1 ปี เพื่อให้มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญการสอน เช่นเดียวกับการฝึกงานของแพทย์ฝึกหัด ที่เมื่อผ่านการฝึกแล้วย่อมมีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพได้ทันที

สหกิจศึกษาเป็นระบบการศึกษารูปแบบหนึ่งของการเรียนแบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning) เนื่องจากปัญหาด้านประสิทธิภาพการสอนและการที่นักศึกษามีทักษะทางวิชาชีพต่ำ (วิจิตร ศรีธำณ; และอลงกต ยะไวยทย์. 2552: 5) โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ในการจัดส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม เสมือนเป็นลูกจ้างชั่วคราว เพื่อพัฒนาทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติของนักศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ริเริ่มโครงการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551: 10) จนการจัดสหกิจศึกษา เป็นที่ยอมรับว่ามีประโยชน์ต่อนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ แต่ในปัจจุบันพบว่าสหกิจศึกษายังไม่ได้รับความนิยมจากนักศึกษาและสถานประกอบการในการเข้าร่วมเท่าที่ควร จากการศึกษาของ พรชัย มงคลวนิช (2552: 19) เรื่องปัจจัยส่งเสริมและอุดหนุนความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่าปัจจัยที่อุดหนุนสหกิจศึกษา ได้แก่ การที่นักศึกษาไม่อยากทำงานหนักและต้องการสำเร็จการศึกษาให้เร็วที่สุด และจากการที่นักศึกษาไม่มีเป้าหมายในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปัญหาสำคัญที่อุดหนุนการดำเนินการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา คือ การที่นักศึกษามีค่านิยมในการเรียนให้สำเร็จเร็วที่สุด ไม่มีเป้าหมายในอนาคต ทำให้เกิดความสูญเปล่าด้านกำลังคนของประเทศ เมื่อบัณฑิตไม่มีงานทำ บางส่วนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยหวังว่าจะสร้างโอกาสให้ มีงานทำมากขึ้น โดยไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของตลาด ทำให้เกิดการล้นงานของบัณฑิตระดับปริญญาโทเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดสหกิจศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551: 20) พบว่า ปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา องค์การผู้ใช้บัณฑิต สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และภาคสังคมยังไม่ชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องยังไม่เห็นประโยชน์ของการจัดสหกิจศึกษา ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ไม่มีฐานข้อมูล และการจัดการความรู้ ขาดแรงจูงใจในการดำเนินงานทำให้รู้สึก นอกจากนั้น องค์การผู้ใช้บัณฑิตไม่เห็นประโยชน์ของสหกิจศึกษาและมองว่าเป็นภาระที่เพิ่มขึ้น มีขั้นตอนและความยุ่งยากในการบริหารจัดการ ขาดการเชื่อมโยงประสานงานในระดับนโยบาย ประกอบกับการขับเคลื่อนสหกิจศึกษาแพร่หลายในลักษณะเชิงวิชาการมากกว่าเชิงการปฏิบัติซึ่งจะสังเกตได้จากการจัดงานวันสหกิจศึกษาไทย ครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2552 พบว่ามีผู้ประกอบการเข้าร่วมงานวันสหกิจศึกษา เพียงร้อยละ 6 เท่านั้น (สำนักงานประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา. 2553) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไม่สนใจของผู้ประกอบการต่อการจัดสหกิจศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ปัญหาของการจัดสหกิจศึกษา คือ สถาบันอุดมศึกษา คณาจารย์ นักศึกษา ผู้ปกครองนักศึกษาและสถานประกอบการ ขาดความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการจัดสหกิจศึกษาและกระบวนการจัดสหกิจศึกษาขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องระบบการจัดการสหกิจศึกษาไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการเข้าร่วมได้ นอกจากนี้ สหกิจศึกษาที่ดำเนินการในปัจจุบันส่วนมากจะเน้นด้านอุตสาหกรรมการผลิต โดยสาขาวิชาที่มีนักศึกษาเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษามากที่สุด คือวิศวกรรมศาสตร์ รองลงมา ได้แก่ สายวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และสาขาอื่นๆ ในด้านศิลปศาสตร์ แต่การจัดดำเนินการสหกิจศึกษายังไม่แพร่หลายและดำเนินการในสถาบันอุดมศึกษาเพียงไม่กี่สถาบัน ส่วนมากจะจัดในสาขาวิชาการบัญชี การบริหารทรัพยากรมนุษย์ แต่ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานอุตสาหกรรมบริการยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ทั้งที่งานอุตสาหกรรมบริการเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้มวลรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 45 (World Economic Forum. 2011: 81) ด้วยปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบสหกิจศึกษา ในสาขาอุตสาหกรรมบริการด้านการท่องเที่ยวและโรงแรม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีลักษณะเฉพาะและมีรูปแบบการดำเนินงานต่างจากการอุตสาหกรรม การผลิต โดยผู้วิจัยจะศึกษาเพื่อหารูปแบบสหกิจศึกษา ที่เหมาะสมกับสาขาอุตสาหกรรมบริการเพื่อสามารถสนองความต้องการของผู้ประกอบการ และกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับสถานประกอบการในการดำเนินงานสหกิจศึกษาอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีการจัดการสหกิจศึกษาในสาขาอุตสาหกรรมบริการอย่างเป็นรูปธรรม และทั้งความจำเป็นของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ต้องอยู่รอดในการแข่งขันด้านตลาดการศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบสหกิจศึกษา สาขาอุตสาหกรรมบริการท่องเที่ยวและโรงแรมในสถานอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับสถานประกอบการในการดำเนินงานสหกิจศึกษา สาขาอุตสาหกรรมบริการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Integrated Method) โดยใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อเป็นการขยายความรู้ การพัฒนา การปรับปรุงและหาแนวทางการแก้ปัญหา รูปแบบการจัดสหกิจศึกษา สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ โดยมีการกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดประชากรเป็นนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและสถานประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมบริการ ด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย

1. นักศึกษาที่กำลังศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 400 คน และนักศึกษาในสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการที่เคยหรือกำลังปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ จำนวน 30 คน และบัณฑิตด้านอุตสาหกรรมบริการจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผ่านการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา จำนวน 30 คน
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการสหกิจศึกษาในสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เช่น หัวหน้าโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ เจ้าหน้าที่สหกิจศึกษา ผู้บริหารสถาบันการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา อาจารย์นิเทศก์สหกิจศึกษา และอาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ

3. บุคลากรของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยวหรือโรงแรม เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์หรือฝ่ายบุคคลด้านโรงแรมหรือการท่องเที่ยว ผู้บริหารของสถานประกอบการ พนักงานที่เลี้ยงหรือพนักงานที่ปรึกษาของนักศึกษาสหกิจศึกษา จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2-3 สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 400 คน

2. นักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ ที่เคยหรือกำลังปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ในสถานประกอบการ จำนวน 30 คน

3. บัณฑิต (สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ) ที่ผ่านการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา จำนวน 30 คน

4. บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีโครงการสหกิจศึกษาในสาขา อุตสาหกรรมบริการ ได้แก่ หัวหน้าโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ เจ้าหน้าที่สหกิจศึกษา ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ซึ่งกำกับดูแลด้านสหกิจศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา สหกิจศึกษา อาจารย์ นิเทศสหกิจศึกษา และอาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล จำนวน 30 คน

5. บุคลากรของสถานประกอบการ ด้านการท่องเที่ยวหรือโรงแรม ที่เคยรับนักศึกษา ไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือฝ่ายบุคคล ผู้บริหารของ สถานประกอบการ พนักงานพี่เลี้ยงหรือพนักงานที่ปรึกษาของนักศึกษาสหกิจศึกษา จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. บริบทของสหกิจศึกษา พิจารณาในเรื่อง วิธีการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับ การทำงาน รูปแบบของสหกิจศึกษา ปัจจัยส่งเสริมการสหกิจศึกษา

2. ศึกษาในบริบทของอุตสาหกรรมบริการ โดยพิจารณาจากแนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจ การบริการ และแนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง วิธีการ กิจกรรมและขั้นตอนในการดำเนินงานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของ กระบวนการเพื่อนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สหกิจศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง สถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษา ที่มีการเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีในชั้นเรียนไปสู่การปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการนอก ชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ

รูปแบบสหกิจศึกษา หมายถึง วิธีการ กิจกรรมและขั้นตอนในการดำเนินงานตาม กระบวนการจัดการสหกิจศึกษาเพื่อนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีการนำโครงการสหกิจศึกษาเข้าไปผนวกเป็นวิชาเรียน

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสาขาที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมบริการด้านการท่องเที่ยวและโรงแรม สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่เข้าร่วมหรือมีความสนใจเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา

บัณฑิต หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีหลักสูตร สหกิจศึกษาสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและโรงแรม

บุคลากรของสถาบันการศึกษาเอกชน หมายถึง บุคลากรในสังกัดของสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสหกิจศึกษา อันได้แก่ หัวหน้าโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ เจ้าหน้าที่สหกิจศึกษา ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ซึ่งกำกับดูแลด้านสหกิจศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา สหกิจศึกษา อาจารย์นิเทศก์สหกิจศึกษา และอาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ

บุคลากรของสถานประกอบการ หมายถึง บุคลากรในสังกัดของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว หรือโรงแรม ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดสหกิจศึกษา อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือฝ่ายบุคคล ผู้บริหารของสถานประกอบการ พนักงานพี่เลี้ยงหรือพนักงานที่ปรึกษาของนักศึกษาสหกิจศึกษา

บริบทของอุตสาหกรรมบริการ หมายถึง สภาพพื้นฐาน ลักษณะ ความเชื่อค่านิยม สภาพแวดล้อมของงานด้านอุตสาหกรรมบริการ ด้านการท่องเที่ยวและโรงแรม

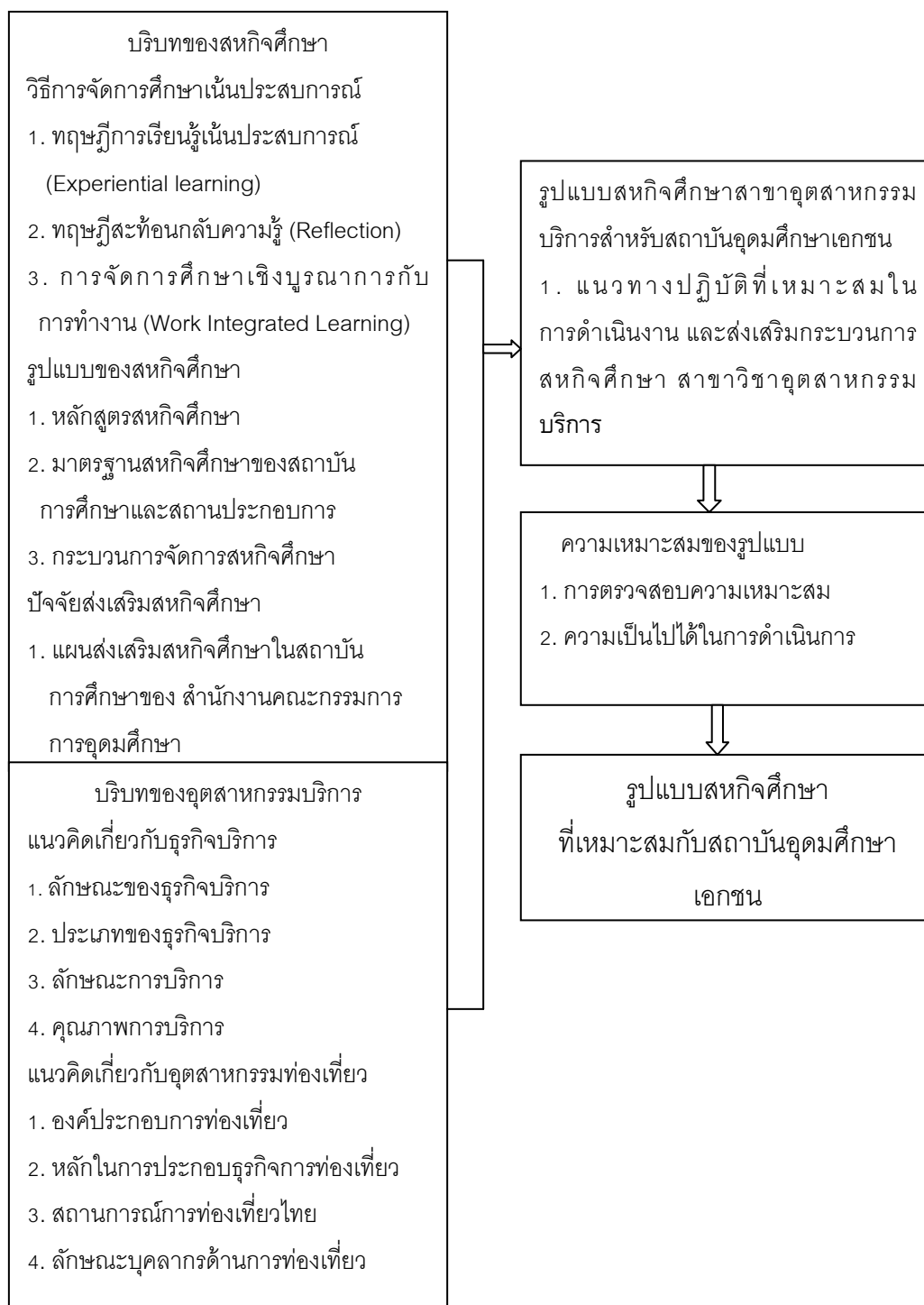
อุตสาหกรรมบริการ หมายถึง อุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับการการท่องเที่ยวและโรงแรม

วิธีปฏิบัติที่เหมาะสม หมายถึง วิธีการจัดการสหกิจศึกษามีความสะดวก ง่ายต่อการปฏิบัติ และมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการผู้ปฏิบัติงาน (นักศึกษา) และมหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการปฏิบัติที่เหมาะสมกับการดำเนินงานสหกิจศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับมหาวิทยาลัยทุกรูปแบบ
2. ได้องค์ความรู้ใหม่ วิธีการดำเนินงาน และรูปแบบสหกิจศึกษา สาขาอุตสาหกรรมบริการ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ รวมทั้งสามารถนำแนวคิดหรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการพัฒนารูปแบบไปประยุกต์ใช้กับสหกิจศึกษาในสาขาอื่นต่อไป
3. ได้ทราบถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตที่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เพื่อทำให้บัณฑิตมีโอกาสดำเนินการตามมากขึ้น
4. สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำรูปแบบสหกิจศึกษาไปใช้ เพื่อการปฏิบัติงานประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย